בעלה ובלה ואמרה מת בעלי והיתה לה כאן צרה אם זו תנשא בעדותה של זו קודם שתנשא היא: **סופיל וסופרים סיפ** - אלמא משעת היתר דידה שרינן לצרתה ואע"ג דעדיין היא לא ניחם: **דלמא בגיטא אתפי** - לי טעמא תורה אור

דר"ח לאו משום דצרה מעידה לחברתה הוא אלא משום דלא מקלקלא נפשה ניחוש דלמא בגיטא אתאי והחביאה גיטה ואמרה מת בעלי וכדי שתנשא גם צרתה ואיהי לא מקלקלא דבשלמא במתני' היכא דנתייבמו ליכא למימר הכי דאי נמי בגיטא אתאי איקלקלא שנשאת לאחי בעלה אבל לשון ניחוש: **דאינסיב לכהן** - דאי אתי בעלה ומיבעי לה לאחוויי גיטא מיפסלא אכהן ונפקא: **מתני' אין מעידים** - על האיש שמת אח"כ ראוהו מת בפרלוף פניו עם חוטמו שיכולין להכירו שזהו אבל לא ראוהו בפרלוף או שיטול חוטמו אין מעידין עליו להשיא את אשתו שמא אין הוא: **ואפי' ראוהו מגוייד** - לשון גודו אילנא (דניאל ד) מגותה ומלא פלעיס וחבורות חרב: **או גלוב** - על הגליבה לעיל קיא. לו חיה דורסתו ואוכלת בו: **אין מעידין** - עד שיראו שתצא נפשו: **ואין מעידים אלא עד ג' ימים** - אם ראוהו בתוך ג' ימים למיתתו מעידין עליו אבל אם לא ראוהו עד לאחר ג' ימים חיישינן שמא נשתנו מראית פניו ואין זה שהם סבורים: **רבי יהודה בן בבא אומר אף כל האדם כו'** - יש לך אדם שממהר להגפת משאר אדם כגון אדם שמן ויש לך מקום שחמה טוגעת בו יותר ואדם מת ממהר להסריח ולהשתנות ויש לך שעה שהעולם חם והמת ממהר להסריח וכגמ' בעי לאומרא פליג או לקולא פליג: **גמ' פרחה** - מצח: **שכרח פניהם ענתה כם** - העידה בם אלמא אין עדות בשאר הגוף אלא בהיכר פנים: **קירא** - שעוה: **דבק בבלייתא** - הדביקה במעט מטלית בלויה: **בלייתא** - בגד בלוי: **בארונקי** - במלאו: **מלאו קשור** - המבית גם לאשה ואבד הימנו: **בין כליו** - בין כלי ביתו ומכיר את הכיס ואת הטבעת שהן שלו כשר ולא חיישינן דלמא האי כיס והאי טבעת דאינים אחרינא הוה והאי גם אחר הוא אלמא סמכינן אסימנא דאית ליה בכיס ובארנקי ואפי' למשרי איסור אשת איש דאורייתא אלמא סימנין דאורייתא: **שומא** - ורוא"ה: **סימנין דאורייתא** - אף השמלה בכלל היתה כו' בפ' ואלו מציאות (כ"מ דף כז.): **כן גילו** - שנולד בפרק אחד ובמזל אחד ור"ח בן מהבאי סבר אין שומא מצויה בבן גילו: **נשתנות** - ממראה: **סימנין דרבנן** - ולא דיים אף השמלה לסימן אלא לתובעין דהתם פלוגתא היא: מוהרה

לאנסובי לצרה מקמי דידה אי אמרת צרה מעידה לחברתה אף על גב דלא אינסיב מנסבינן לה לצרה אי אמרת משום דהיא לא מקלקלא נפשה אינסיב מנסבינן לה לצרה אי לא אינסיב לא מנסבינן לה מאי תא שמע ר' אלעזר אומר הואיל והותרו ליבמין הותרו לכל אדם אי אמרת בשלמא דהיא לא מקלקלא נפשה היינו דכי אינסיב מנסבינן לה אלא אי אמרת משום דצרה מעידה לחברתה אף על גב דלא אינסיב נמי אלא שמע מינה טעמא דרבי אלעזר משום דאינסיב הוא ולא מקלקלא נפשה רבי אלעזר לדבריהם קאמר להו לדידי צרה מעידה לחברתה ואף על גב דלא אינסיב מנסבינן לה אלא לדידכו אודו לי מיהת דהיכא דאינסיב מנסבינן לה משום דהיא לא מקלקלא נפשה ורבנן °תמות נפשי עם פלשתים הוא דקעבדה ת"ש*האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובאה ואמרה מת בעלי תנשא ותטול כתובתה וצרתה אסורה ר' אלעזר אומר הואיל והותרה היא הותרה נמי צרתה אימא הואיל והותרה ונשאת וליתיש דלמא בגיטא אתאי והאי דקאמרה הכי לקלקלא לצרה היא מיכוונה אי דאינסיב לישראל הכי נמי הכא במאי עסקי' דאינסיב לכהן: **מתני'** *אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם אע"פ שיש סימנין בגופו ובכליו אין מעידין אלא עד שתצא נפשו ואפי' ראוהו מגוייד וצלוב והחיה אוכלת בו אין מעידין אלא עד ג' ימים ר' יהודה בן בבא אומר °לא כל האדם ולא כל המקום ולא כל השעות שוין: **גמ'** תנו רבנן *פדחת ולא פרצוף פנים פרצוף פנים ולא פדחת אין מעידין עד שיהו שניהם עם החוטם אמר אביי ואיתימא רב כהנא °מאי קרא °הכרת פניהם ענתה בם *אבא בר מרתא דהוא אבא בר מניומי הוה מסקי ביה דבי ריש גלותא זוזי אייתי קירא דבק בבלייתא דבק באפותיה חלף קמייהו ולא *בשקרוה: אע"פ שיש סימנין וכו': למימרא דסימנין לאו דאורייתא ורמינהי *מצאו קשור בכים ובארנקי ובטבעת או שנמצא בין כליו אפילו לזמן מרובה כשר אמר אביי לא קשיא הא רבי אליעזר בן מהבאי הא רבנן דתניא *אין מעידין על השומא ר' אליעזר בן מהבאי אומר מעידין מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר סימנין דאורייתא ומר סבר סימנין דרבנן אמר רבא דכולי עלמא °סימנין דאורייתא הכא בשומא מצויה בבן גילו קמיפלגי מר סבר שומא מצויה בבן גילו ומר סבר אינה מצויה בבן גילו ואיכא דאמרי הכא בשומא העשויה להשתנות לאחר מיתה קמיפלגי מר סבר עשויה להשתנות לאחר מיתה ומר סבר אינה עשויה להשתנות לאחר מיתה ואיכא דאמרי אמר רבא דכולי עלמא סימנין דרבנן והכא בשומא סימן

פי' מקום דמקם ואילך מקחנה כו' ואר"ם דהייט דוקא כשאין שם אלא הפרלוף אבל כל גופו שלם אפי' אין כאן פדחת וחוטם ניכר הוא היטב ע"י סימני הגוף ועוד דשמא דוקא בסימנין הוא דקאמר הכי אבל ע"י מציעות אין ניכר היטב ע"י סימני הגוף כיון שיש כל גופו ואפי' לאחר כמה ימים והיכא שאינו נחבל בפנים ודאי גרלה דבר פשוט שיוכלו להכירו אפי' לאחר כמה ימים כי אינו משתנה כל כך ודבר ידוע הוא שהוא ניכר אפי' לאחר כמה ימים אפי' הוא אמת דהיכא שנחבל בפרלוף אין מעידין עליו אלא בתוך ג' ימים כיון שנשאר גופו שלם וגם יכול להיות שהוא בתוך ג' ימים כגון היכא שאין ידוע מתי נהרג אין לתלותו אלא בתוך ג' ימים (ה) דוקא ותשובת ר"ת כתובה בספר הישר: **הכרת** פניהם ענתה בם - פירוש שלריך פדחת של פניהם להכי מייתי האי קרא דכתיב הכרת פניהם ענתה בם דמשמע שלריך הכרה לבד מן הפנים ועל פי' הקונט' קשיא דבפ' יש בכור (בכורות מו: ושם) מייתי לה אבריתא דהכא ולא על המשנה דהתם והכא נמי משמע דאבריתא לחודה קאי דמייתי עובדא ודבק קירא באפותיה הייטו על מלאו וכירושלמי דהכא משמע דאמוטם קאי: **מצאו** קשור בכים ובארנקי כו' - ות"ת מאי קושיא דלמא הכא שאני דמכירו לגבו לו לכים במציעות עין דאפי' עם האדן אית ליה מציעות עין כדאמר בגבו פשוט (נ"ב קסמ.) האי לורבא מרבנן דאזיל לקדושי איתתא לידבר עם האדן בהדיה ויש לו להיות נאמן במנו שיכול לומר לא אידבתיו מעולם וי"ל כגון דאיכא עדים שאיבדו דהשתא ליכא מגו א"כ במלאו אחר ומחזירו ע"י סימן זה שקשור בכים ולהכי נקט כים וארנקי: **שנמצא** בין כליו - ואע"ג דרבים מלויס שם ואם נמלא בקרקע היה לחוש ליוסף בן שמעון אחר השתא שמלאו בין כליו אין לחוש שמתו אחר שם אלא הוא: **אמר** רבא דכולי עלמא סימנין דרבנן - ואם תאמר ברייתא דמלאו קשור בכים כמאן תוקמא וי"ל דמציקרא ס"ד דאדם אחר מלאו כדפרישית ולכך בעי למיפשט מינה דסימנין דאורייתא אבל השתא סבר דמיירי שמלאו בעלמו ומכיר הכים במציעות עין ואלמן במגו שיוכל לומר לא אבדתיו אי נמי שים עדים שהארנקי וכיס וטבעת שלו וידוע שם א"ל דאשיבי כיס וטבעת סימן מובהק: כליו

[פי' כמו מבשקר ליה דעיכוכין יט. כלומר לא סכיכוכו וע' תו' בכורות לו: ד"ה חזייה כו' וכתב בעיון ערך בשקר ולנקר בהיכלו (תהלים כז) תרגום ולבשקרא בהיכליה]

גירושין הלכה כח סמג עשין נ עוש"ע אה"ע סימן יז סעיף כד:

ט ב מיי' שם הל' טו עוש"ע שם סעיף כט: י ג מיי' שם הלכה יח עוש"ע שם סעיף לא:

יא ד מיי' שם הל' כא עוש"ע שם סעיף לה:

יב ה מיי' שם עוש"ע שם סעיף כד:

יג ו מיי' פ"ג שם הל' ט ע סמג עשין נ עוש"ע שם סי' קלב ס"ד:

יד ז מיי' שם פי"ג הל' כא סמג שם עוש"ע שם סימן יז סעיף כד:

טו ח מיי' פי"ג מהל' אישות הל' ה סמג עשין עד עוש"ע אה"ע סימן רסו סעיף ד ס:

תוספות ישנים

ואין מעידין עד לאחר ג' ימים. ודוקא היכא דאיכא מכירים אלא ע"י סימנים והוא מלא פלעים ואין כל גופו נפגום אבל אם הוא שלם אז ספדתה וכחוטם ואמו מכירים בו על ידי תביעת עין יפה מעידים אפילו לאחר כמה ימים:

תוס' חד מקמאי

הא דתנן אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטמאפי' שיש סימנים בגופו ובכליו. דוקא בסימן שאינו מובהק אבל בסימן מובהק מעידים דסימן מובהק כעדים דמי: גרסי' בפ' מי שאחזו אמר רב כהנא אמר רב חרש

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה אין מעידין וכו' ג' ימים ותשובת ר"ת כנ"ל ותיכת דוקא ממתק:

[כ"מ כז: בכורות מו:]

[בכורות שם]

[שבת קכח: יומא פד:]

כ"מ כז: [גיטין כז:]

[כ"מ שם]

גליון הש"ס

גמ' לא כל האדם. כעין זה פסחים מת ע"ב:

שיכול לדבר מתוך הכתב כותבין ונותנין גט לאשתו א"ר זירא אי קשיא לי הא קשיא לי אם לא יגיד פרט לאלם שאינו יכול להגיד ואמאי הרי יכול להגיד מתוך הכתב • א"ל אביי עדות קאמרת שאני עדות דרחמנא אמר מפיהם ולא מפי כתבם מיתיבי כשם שבודקין אותו לגיטין כך בודקין אותו למשאות ולמתנות ולעדיות ולירושה. קתני מיהא עדות. אמר רב ששת [בערות אשה] דאקילי ביה רבנן. שמעינן מהא דמפי כתבם בעדות אשת כשר. ומיהו לא דמי האי מפי כתבם דגיטין למפי כתבם דירושה שכתב רב אלפס [נרסינן בירושלמי] מצא כתוב בשטר איש פלוני מת איש פלוני נהרג וכו' דבהיא דגיטין מיירי כגון שכתב לפניו בשטר איש פלוני מת ובהיא מכשרי' אבל בנמצא כתוב בשטר איש פלוני מת לא אפשר דלא מכשר וה"ר אלפס ז"ל) כתב ולא ספק הלכה כדברי מי:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com